

29. ne v mezidobí, 18. 10. 2020

Texty:

Iz 45, 1-6

1 Tes 1, 1-10

Mt 21, 15-22

Modlitby:

1/ Dobrý Pane, modlíme se vroucně za všechny nemocné chorobou Covid 19, jichž v naší zemi přibývá. Prosíme zvláště za těžce zkoušené, kteří jsou hospitalizováni a potřebují dýchací přístroje. Myslíme na pacienty v domácím prostředí, s nimiž jsou v karanténě jejich nejbližší příbuzní. Modlíme se za lékaře, sestry, další zdravotnický personál i za dobrovolníky nezištně pomáhající a sloužící druhým. Prosíme za lidi vyrozuměné o tom, že se setkali s pozitivně testovaným, a nyní sami žijí v napětí a čekají na výsledek svých testů. Buď, Pane, posilou všem nemocným a trpícím. K Tobě, Bože, voláme!

2/ Pane, myslíme na seniory ve zdejších domově, kteří byli opět odděleni od okolního světa. Prosíme, aby na ně jejich rodiny nezapomínaly, ale zůstávaly s nimi ve spojení, nakolik to dovolí technické okolnosti. Prosíme zvláště za naše sestry Houbovou a Polcarovou, také za ses. Honsovou a všechny sestry a bratra, kteří patří do našeho bohoslužebného společenství. K Tobě, Bože, voláme!

3/ Bože, do tvé ochrany svěřujeme naše spoluobčany z Moravy a Slezska, postižené povodněmi uplynulého týdne. S potěšením sledujeme, že se již začíná situace lepší, voda opadá, snižují se průtoky řek. Tím více se ale ukazují ničivé následky živelné pohromy, lidé uklízejí bahnem zanesené domy a zahrady, jsou unavení a nešťastní. Prosíme za solidaritu mezi obyvateli zasažených obcí. K Tobě, Bože, voláme!

4/ Velmi otřeseni jsme, náš dobrý Pane, přijali zprávu o brutální smrti francouzského učitele. Prosíme za to, aby se ve jménu žádného náboženství nešířilo násilí a nemuseli zbytečně umírat lidé. Kéž spolu žijí vyznavači různých náboženských směrů v míru a pokoji. K Tobě, Bože, voláme!

Milé sestry a milí bratři!

Slova proroka, známého jako „Druhý Izajáš“, působícího v době Babylónského vyhnanství, oznamují, že Hospodin, Pán dějin, používá k dosažení svých cílů i takové prostředky, které se mohou zdát lidské logice nemyslitelné. Tak se stává perský král Kýros nevědomým nástrojem, který Hospodin použije v plánu osvobození svého lidu Izraele (4) a jeho uvedení na trůn se jeví jako krok, který si Bůh přeje. Kýros, Hospodinův pastýř, umožní r. 538 př. Kr. zajatému lidu vrátit se do země otců, dá jim povolení ke stavbě chrámu a obnově Jeruzaléma (srv. Ez 1, 1n, 6, 3n).

Kýros je nejen pastýř, ale také Hospodinův pomazaný. Titul izraelských a judských králů dostává pohan. Jde však o panovníka zcela jiných zásad, než jaké měli asyrští a babylónští vladaři. Byl tolerantní, dovoloval kmenům a národům uctívat jejich božstva. Snad pro tuto ohleduplnost se mu národy a země poddávaly a města mu otvírala své brány. Sám Hospodin mu umožňoval dobývat je a zmocňovat se královských pokladů.

Vyvolení pohana za nástroj k prosazení Boží vůle se zdálo být nepochopitelné. Prorok ho vysvětluje ničím neomezenou Boží všemohoucností. Není nic, nad čím by Bůh nebyl Pánem. On přece tvoří světlo i tmu, pokoj a zlo. Dokonce se pro tvoření zla a tmy užívá specifického termínu pro stvořitelské dílo Boží (srv. Gn 1, 1)! Toto ojedinělé místo Písma je nutné číst v souvislostech: Kýros přináší Hospodinovu pomstu Babylónu a záchranu Izraeli. Jedněm tmu a zlo, druhým světlo a pokoj. Na obojím jednáni se podílí Hospodin. Zároveň se tu Bible vymezuje proti perskému náboženskému myšlení, podle něhož tvoří jeden bůh dobro a druhý zlo. Hospodin jako svrchovaný Pán je Stvořitelem, jenž stojí za obojím: světlem i tmou, štěstím i neštěstím. Pohanský panovník

vykonává jeho rozkazy, trestá i vysvobozuje.

„Z úst dětí a nemluvňátek a kojenců připravil sis chválu (16 b)“, odpovídá Ježíš slovy žalmu (Ž 8, 3) velekněžím a zákoníkům, když se pohoršují nad dětmi provolávajícími mu slávu jako Synu Davidovu (Mt 21,15). Tyto nevýznamné a bezprávné děti si Hospodin používá, aby skrze ně ohlašoval příchod mesiáše. Rovněž zde se děje něco, co bychom nepředpokládali! Bůh si může použít kohokoliv, aby se děla jeho vůle!

Syn Davidův je opět výslovně spojen s uzdravováním (14). Zmínku o něm přímo jen na chrámovém nádvoří nacházíme právě jen v tomto evangeliu. Již dříve evangelista vysvětloval Ježíšovo uzdravování v duchu 53. kapitoly proroka Izajáše: Ježíš na sebe bere naše nemoci a slabosti (srv. Mt 8, 17). V našem příběhu vypráví, jak s tímto posláním dospěl až do Jeruzaléma a do chrámu. Uzdravování samo připomíná spíše sumáře, jaké zazněly občas i dříve (srv. Mt 4, 23-24, 8, 16, 9, 35, 12, 15, 14, 14, 15, 30-31, 19, 2). Na rozdíl od nich se tu mluví o konkrétním postiženém pouze ve dvou kategoriích: „slepí a chromí“, což mohl čtenář Starého zákona chápat jako davidovský motiv (srv. 2S 5, 5-8).

2S vypráví o tom, jak David dobyl Jeruzalém ovládaný Jebúsejci. Zvláštní, ne zcela jasnou roli, přitom hrají právě slepí a chromí, kteří mají být Davidovi překážkou. Není zřejmé, jakým způsobem? Není jasné ani to, zda jsou protivníky nebo patří do tábora? Narážka na Davida v našem příběhu je zřetelná, potvrzuje ji i doprovodné volání v dalším verši. Pokud slepí a chromí neměli přístup do chrámu a bylo jim vyhrazeno nanejvýš „nádvoří pohanů“, kde se tato scéna odehrává, znamená to, že jim Ježíš tento přístup vrací tím, že je uzdravuje. O uzdravování Syna člověka se však dovídáme téměř mimochodem, hlavní pozornost vypravěče se upíná k prvnímu střetnutí s jeruzalémskými veleknězi a zákoníky. Ježíši nevyčítají samotné uzdravování, ale „mínění davu“, který si ho spojuje s Davidem (srv. 2S 12, 23-24). Nehněvají se přímo na Ježíše, ale na zástupy a na něj se obracejí, aby uvedl jejich mínění na pravou míru (15-16a).

V době svátků, kdy byl Jeruzalém přeplněn poutníky, nebylo zřejmě ničím neobvyklým přenocovat v okolních vesnicích. V Ježíšově případě jde o základní podmínku jeho působení v Jeruzalémě, které bylo od počátku konfliktní. Během dne se zdržuje přímo v chrámu, všem na očích, a právě tak je chráněný. Na noc odchází mimo Jeruzalém a střídá místa pobytu (srv. L 19, 47-48). Betanie, kterou má evangelista na mysli, ležela na východním svahu Olivové hory, asi 3 km od Jeruzaléma. Ježíš tu zřejmě během jeruzalémského pobytu nocoval častěji (srv. Mt 26, 6).

Prokletí fíkovníku (18-22) je prorocké znamení, po vjezdu na oslátku a vyčištění chrámu již třetí v řadě. Na rozdíl od předchozích není vysvětleno žádnou SZ připomínkou, která by přímo zazněla. Odehrává se v soukromí a Ježíš odpovídá pouze na otázku učedníků. Toto znamení komentuje poměry v Jeruzalémě, respektive přímo v chrámu.

Ježíš často vystupuje jako soudce: Strom, který nenesl ovoce v okamžiku jeho příchodu, bude vyřat (srv. Mt 3, 10, 7, 19). Shledal, že ti, kdo jsou v chrámu a ve velekněžském paláci nenesou ovoce. Mistr je také zobrazen jako někdo, kdo má hlad, hledá nasycení a tento strom mu nemá co nabídnout. Jsou na něm jen listy, které zakrývají, že nemá nic. Pak by znamení říkalo spíše: je mnoho lidí, kteří hladoví po Bohu, po odpuštění, ale tento chrám jim nenabízí nic než okrasné listí (18-19). Ve vypravování hledal Ježíš v dubnu zárodky budoucí sklizně. Fíkovník byl odsouzen jako národ, který nedává záruku příští žně. Tento strom byl také na východě pokládán za posvátný a mohl být v Ježíšových ústech představitelem cizího kultu právě tak jako hora, o níž se mluví v Ježíšově odpovědi učedníkům (21). Nemusí jít o obyčejnou horu, ale pohanskou, staroizraelskou výsost. Pak by bylo možné vysvětlovat příběh jako boj proti temným mocnostem, jimž sloužily fíkovník i hora. V takovém boji nebude podle Ježíšových zaslíbení pro učedníky nic nemožného: „A věříte-li, dostanete všechno, oč budete v modlitbě prosit.“ (22)

Hospodine, Pane náš, ty jsi Králem dějin a všechno řídíš tak, aby to prospívalo všem, kdo tě milují. Prosíme, dej, abychom dějinné události viděli ve světle víry a poznali v nich tvou laskavou ruku, uskutečňující plán spásy lidstva. Děkujeme, že i nás zveš, abychom byli tvými spolupracovníky. Kéž naše víra nese dobré ovoce! Amen.